

สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูประบบการศึกษาของไทย ในภาคส่วนของ “ทูบีนัมเบอร์วัน”

จากข้อมูลการวิเคราะห์ปัญหาในระบบการศึกษาไทยของ “เครือข่ายสถาบันทางปัญญา” ได้สรุปสถานการณ์ 10 ปี หลังการปฏิรูปการศึกษาของไทยตามสถานภาพของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นความพยายามปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อไปถึงผู้เรียนโดยตรงคือ **ให้ผู้เรียนเก่ง ดี มีความสุข**

แต่ที่ว่า...ท่ามกลางความพยายามต่างๆ สถานการณ์ด้าน “ผู้เรียน” กลับมีตัวเลขที่ลดต่ำลงในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา !!! โดยพบว่า ตัวเลขผู้เข้าเรียนในระดับปฐมวัย

มีจำนวนลดลง จากประมาณ 96 เหลือ 87 และระดับประถมศึกษาลดลงจาก 102 เหลือ 96 แม้ตัวเลขผู้เข้าเรียนชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลายจะเพิ่มขึ้นแต่สัดส่วนผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาที่คาดหวังให้เพิ่มเพื่อให้ประเทศมีบุคลากรวัยแรงงานที่มีคุณภาพ กลับมีตัวเลขเท่าเดิมคือสายสามัญ 60 อาชีว 40 ถึงแม้ผู้เรียนระดับมหาวิทยาลัยจะเพิ่มขึ้นจาก 22 เป็น 34 แต่ในปี 2551 มีผู้เรียนจบมาแล้วว่างงานกว่า 1.4 แสนคน และยังพบอีกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำลงในทุกระดับและต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยพบว่าผลสอบ O-Net ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 50 ทั้งในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีค่าเฉลี่ยเพียง 36-49 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเพียง 34-50 ในขณะที่การประเมินผลของ PISA พบว่า ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และกระบวนการแก้ปัญหาของเด็กไทยยังต่ำกว่ากลุ่มประเทศ OECD และจากการเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันพบว่า ประเทศไทยจะอยู่ลำดับที่ 43 จาก 55 ประเทศ ซึ่งเป็นอันดับที่ต่ำกว่ามากจนถึง 10 ปี ข้อมูลนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีปัญหาด้านคุณภาพของผู้เรียน

การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน หัวใจสำคัญอยู่ที่การปรับระบบการศึกษา ซึ่งเป้าหมายที่แท้จริงอยู่ที่เด็กผู้เรียน เด็กจึงเป็นเป้าที่ได้รับความสำคัญเป็นอันดับแรกโดยเฉพาะโลกในยุคของข้อมูลข่าวสาร เด็กต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ 3 ด้าน คือ อุปนิสัยใจคอ ทักษะความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา ซึ่งจุดสำคัญอยู่ที่การสร้าง “แรงบันดาลใจ” ให้เด็กได้สนุกกับการเรียนรู้และโอกาสได้ทดลองทำจริง โดยมี กลุ่มชมรม สมาคม เครือข่ายต่างๆ ฯลฯ เข้ามาช่วยสนับสนุนในรูปแบบของกิจกรรมภาคปฏิบัติต่างๆ

กระบวนการพัฒนาที่ยึดเอาเด็กเป็นเป้าหมายหรือเอาเด็กเป็นตัวตั้ง เป็นยุทธศาสตร์การสร้างการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการปฏิรูประบบการศึกษาของไทย ซึ่งเป็นแนวทางการที่มีความสอดคล้องกับการดำเนินโครงการทูบีนัมเบอร์วัน ที่ทุกภาคส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ได้จำกัดอยู่แค่ห้องเรียนหรือในตำรา

แต่เป็นการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เรียนจากการสัมผัสจริง ไม่ว่าจะเป็นจากการทำกิจกรรม การทำงาน การสื่อสาร หรือการแสดง ฯลฯ เป็นการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับพฤติกรรมและความต้องการของเด็กและเอื้อต่อการพัฒนาเด็ก

พ.อ.วรยุทธ์ สิตานบุตร ที่ปรึกษาโครงการทูบีนัมเบอร์วัน ร.ร.วัดปลุกศรีธาดา กล่าวว่า การศึกษาในยุคสมัยนี้บางครั้งจะเน้นทางด้านวิชาการมากเกินไป ยึดเอาการท่องหนังสือ หรือวิชาเป็นตัวตั้งซึ่งเรียนยากน่าเบื่อจนบางครั้งจะทำให้เด็กเกิดความเครียด จนส่งผลกระทบต่อการเรียน โครงการทูบีนัมเบอร์วัน จึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้กับเด็กด้วย

รูปแบบของกิจกรรมนอกหลักสูตรที่จะช่วยพัฒนาเด็กทางด้านจิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ มี ศูนย์ เพื่อน ใจวัยรุ่น ที่เปรียบเสมือนเวทีที่เปิดให้เด็กได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ผ่านกิจกรรมมากมาย เช่น การวาดภาพ การร้องเล่นเต้นรำ การประกวดอาชีพเสริม เด็กที่สนใจก็มีสิทธิ์ที่จะเลือกทำในสิ่งที่ตนเองชอบ นับเป็น การเรียนรู้ที่เน้นความสุขของผู้เรียนซึ่งในตำราเรียนหรือในหลักสูตรการเรียนนั้นไม่มีให้ จึงเชื่อว่าการเรียนรู้ของเด็กในโลกของทูบีนัมเบอร์วันจะช่วยให้เกิดได้รับการพัฒนา

เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีคุณภาพ ตามแนวทางการปฏิรูป ระบบการศึกษาของไทย

อนันยา วงษ์เกษม ที่ปรึกษาโครงการทูบีนัมเบอร์วัน ร.ร.บ้านสวนจันอนุสรณ์ จ.ชลบุรี บอกว่า โครงการทูบีนัมเบอร์วัน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในรูปแบบหนึ่งที่ได้ปรับประโยชน์โดยตรง การจัดตั้งชมรมฯ ขึ้น จึงเป็นเสมือนเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของเด็กในโรงเรียน ภายในชมรม จะมีกิจกรรมร้องเพลง เต้น บ๊อย คิลปะการวาดภาพ กลองยาว และการประดิษฐ์บายศรี ซึ่งล้วนเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะการทำบายศรี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้เห็นถึงความสามารถของเด็ก เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการสืบสานประเพณีไทย และยังนำไปสู่การสร้างอาชีพและรายได้ให้กับเด็กด้วย

และจากนโยบายของรัฐบาลที่จัดให้มีการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพซึ่งมี 5 ส่วนที่รัฐให้การช่วยเหลือ คือ ค่าเล่าเรียน

แบบเรียน เสื้อผ้า ค่าอุปกรณ์การเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เด็กเรียนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่นเดียวกับแนวคิดของ ชมรมทูบีนัมเบอร์วัน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เด็กได้เรียนเสริมนอกชั้นเรียน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาของเด็กทุกคน

นายเกษมพงศ์ ตัวเจริญสกุล สมาชิกชมรมทูบีนัมเบอร์วัน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เล่าว่า ถึงแม้ระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบันนี้จะได้รับการพัฒนาโดยตลอดแต่เหมือนกับเป็นการลงมือลงถูกกับอนาคตของเด็กมากกว่า ซึ่งดูได้จากคะแนนเฉลี่ยจากผลการเรียนของเด็กสมัยนี้จะลดต่ำลงเรื่อยๆ ทางชมรมทูบีนัมเบอร์วัน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน จึงได้จัดโครงการเรียนพิเศษขึ้นเพื่อจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกของชมรมฯ

“การเรียนพิเศษของชมรมทูบีนัมเบอร์วันฯ นั้นได้มีการศึกษาปัญหาการเรียนของเด็กมัธยม ซึ่งพบว่า การเรียนของระดับชั้นมัธยมนั้นบางครั้งจะเน้นหนักไปทางวิชาการมากเกินไปจนทำให้เด็กเครียดและเรียนไม่ทัน เมื่อไม่เข้าใจก็กลัวที่จะสอบถามครูเพราะกลัวครูจะดุ หรือทำให้เพื่อนร่วมชั้นเสียเวลาในการเรียนเพราะตัวเองเป็นต้นเหตุ จากปัญหาดังกล่าวทำให้เด็กไม่มีความสุขและไม่อยากเรียนในวิชานั้นๆ ทำให้เด็กเสียโอกาสทางการเรียนรู้ไป ครั้นจะเรียนพิเศษแบบคนอื่นก็มีค่าใช้จ่ายสูงพอถึงเวลาสอบประจำปีหรือสอบเอ็นทรานซ์จึงทำให้เด็กได้คะแนนต่ำกว่าที่ควร”

ทางชมรมฯจะเน้นเฉพาะเด็กที่อยากเรียนและมีความสนใจมากเป็นพิเศษ โดยจะรับตั้งแต่ระดับมัธยมต้นเพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการศึกษาให้กับตัวเอง จะมีการสอนในวิชาเคมีซึ่งสอนโดย ดร. สามารถ คงทวีเลิศ นอกจากนี้ ยังมีวิชา ฟิสิกส์ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาญี่ปุ่น วิชาต่างๆที่มีการสอนพิเศษเสริมนี้ก็เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ถือได้ว่าเป็นการสร้างสุขให้กับเด็กที่อยากเรียนเสริมพิเศษแต่ไม่มีโอกาสไม่มีเงินที่จะไปเรียนเหมือนคนอื่น

ด้าน นายณัฐนันท์ นิลตั้ง สมาชิกชมรมทูบีนัมเบอร์วัน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เล่าว่า นอกจากนี้นทางชมรมฯ ยังให้การสนับสนุนกิจกรรมภาคปฏิบัติ เพื่อการเรียนรู้โอกาสที่ได้ทดลองทำจริงด้วยการเปิดให้มีการทดลองสอบเอ็นทรานซ์

ซึ่งจะมีการออกข้อสอบโดยอาจารย์จากมหาวิทยาลัย เด็กที่เข้ามาเรียนในศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นจะได้รับประสบการณ์ที่นอกเหนือจากห้องเรียนมากที่สุด โดยในรุ่นแรกนั้นจะรับสมัครเด็กที่อยากจะทำร่วมโครงการประมาณ 300-500 คน ซึ่งอาจจะมีส่วนค่าใช้จ่ายเป็นค่าเอกสารบ้างเล็กน้อยแต่จะไม่ให้กระทบต่อรายจ่ายหลักของครอบครัวเด็ก

การศึกษาเป็นเรื่องมีผลส่งเสริมการเรียนรู้และเป็นหัวใจหลักที่จะนำมาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การปฏิรูประบบการศึกษาของไทยต้องเป็นไปเพื่อการศึกษา ด้วยการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้ที่ทุกภาคส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ จากจุดนี้จึงถือได้ว่าโครงการทูบีนัมเบอร์วันเป็นภาคส่วนหนึ่งที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยมีกิจกรรมในโครงการเป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นบุคคล ที่มีคุณภาพ ทั้งเก่ง ดี และมีสุข เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยต่อไป

นายเกษมพงศ์ ตัวเจริญสกุล

นาย ณัฐนันท์ นิลตั้ง

